

Handläggare

Charlotte Arnell
0152-291 66

Socialnämnden

Svar på remiss om budget för företagshälsovård

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att

1. anta yttrandet Svar på remiss om budget för företagshälsovård, daterat den 19 april 2017, som sitt svar på remiss om budget för företagshälsovård.

Beskrivning av ärendet

Den 27 februari 2017 fattade kommunfullmäktige beslut om, genom en så kallad minoritetsåterremiss, återremittera ärendet om att omfördela budgeten för företagshälsovård. I dagsläget finns budgeten inom ramen för kommunstyrelsens ram, och är organisatoriskt styrt till HR-avdelningen. Förslaget som lades fram till kommunfullmäktige var att omfördela budgeten till respektive nämnd, samt behålla en liten del inom kommunstyrelsen. Den 29 mars fattade kommunstyrelsen beslut om att skicka samma förslag som tidigare gått upp i kommunfullmäktige, till kommunens nämnder för yttrande.

Socialkontoret har inga invändningar i sak mot att omfördela kommunens budget för företagshälsovård. Kontoret instämmer även i att en förändrad arbetsfördelning, där kontorets egna chefer blir mer involverade i kontakten med företagshälsovården skulle kunna leda till en mer kostnadsmedveten och effektiv hantering. Däremot anser kontoret att processen för att nå fram till en omfördelning behöver hanteras på ett annat sätt än den hittillsvarande. Dels för att åtgärda de formella brister som kan identifieras, och dels för att hantera, och minimera, de risker som finns med en omfördelning.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Övriga konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några övriga konsekvenser.

Uppföljning

Beslutet behöver inte följas upp.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens beslut § 85, Budget för företagshälsovård – remiss,
2017-03-29

Kommunfullmäktiges beslut § 34, Budget för företagshälsovård, 2017-02-27

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Inger Grindelid
Socialchef

Charlotte Arnell
Administrativ chef

Handläggare

Charlotte Arnell
Tel. 0152-291 66

Kommunstyrelsen

Svar på remiss om budget för företagshälsovård

Socialnämnden har fått en remiss från kommunstyrelsen avseende omfördelning av budget för företagshälsovård, beslut paragraf 85 den 29 mars 2017. Remissen bygger i sin tur på ett beslut i kommunfullmäktige där frågan återremitterades för beredning i kommunens nämnder, beslut paragraf 34 den 27 februari 2017.

Kommunens arbete med minskad sjukfrånvaro
Strängnäs kommun hade 2016 en sjukfrånvaro på 10,2 procent vilket är en ökning från 9,6 procent från 2015. För socialkontoret är sjukfrånvaron 13,0 procent för 2016 vilket är en ökning från 12,3 procent jämfört med året innan. Under 2017 års första månader ökar sjukfrånvaron ytterligare och låg för februari på 13,3 procent (för socialkontoret). Sammantaget är sjukfrånvaron i Strängnäs kommun väldigt hög, och åtminstone för socialkontorets räkning finns det i dagsläget inga tecken på en stabil minskning.

Alla nämnder påverkas olika av den föreslagna budgetförändringen, men för socialnämnden skulle det innebära en minskning, mellan kostnaden för företagshälsovården 2016, och den föreslagna fördelade summan, på cirka 36 procent.

Den höga sjukfrånvaron kostar kommunen mycket. Dels i form av direkta kostnader för vikarier och inhyrd personal. Dels i form av det produktivitets- och kompetenstapp som frånvaron innebär när ordinarie medarbetare inte är på plats. Och dels genom att chefer behöver arbeta med rehabilitering av sjukskrivna medarbetare, rekrytera vikarier och planera om verksamheten för att hantera färre personal och/eller mindre erfaren och kunnig personal. Det innebär att arbetstid som hade kunnat läggas på arbetsledning och utvecklingsarbete förloras, vilket i sin tur minskar kvalitén på verksamheten och påverkar långsiktiga höjningar av produktiviteten negativt. Sammantaget innebär även den höga sjukfrånvaron att kommunen blir en mindre attraktiv arbetsplats för såväl chefer som medarbetare.

Ett arbete för att generellt minska sjukfrånvaro innebär självklart att många olika åtgärder behöver vidtas. En av åtgärderna torde vara ett nära samarbete med företagshälsovården där insatser kan sättas in tidigt, eller till och med förebyggande, för att undvika längre sjukskrivningar. Det förefaller svårt att kunna arbeta med tidiga och förebyggande insatser utifrån ett sänkt anslag för företagshälsovård på drygt en tredjedel.

Självklart kan sjukfrånvaron påverkas, och arbetas med, på andra sätt än enbart med företagshälsovård. Dock kräver det ett annat arbetssätt än dagens, och för en sådan förändring krävs framförhållning. Utifrån kontorets perspektiv hade det därför varit att föredra att den föreslagna förändringen hade planerats till 2018 och att 2017 hade använts för att utveckla ett mer strukturerat kommunövergripande arbetssätt, ta fram verktyg och stöd till chefer, samt att höja kunskaperna bland både chefer och medarbetare i det förebyggande arbetet för att undvika (onormal) sjukfrånvaro.

Förslagets påverkan på socialnämndens verksamhet
Att socialnämnden skulle kunna minska kostnaden för företagshälsovård med 36 procent från 2016 till 2017, är inte realistiskt. Utifrån hur andra organisationer arbetar med att minska sjukfrånvaro förefaller det heller inte som en fungerande strategi. Det innebär att nämnden skulle behöva göra en omprioritering inom den befintliga budgeten och fördela om medel från annan verksamhet till förmån för företagshälsovård, och ta beslut om en förändrad budget.

Likvärdighet mellan anställda
En fördel med att budgetansvar och beställning, och därmed styrningen, av företagshälsovård har skett sammanhållet genom HR-avdelningen har varit att alla kommunens medarbetare har garanterats en viss likvärdighet i tillgången till företagshälsovård. När både budgetansvaret och beställaransvaret istället läggs på respektive nämnd och kontor förloras den gemensamma inriktningen och hanteringen.

När det föreslås en så kraftig minskning av anslaget, samtidigt som ansvaret för budget och beställning splittras, riskerar styrningen av tillgången till företagshälsovård bli olika. Därmed riskeras det att skapas en situation där möjligheten till företagshälsovård är olika beroende på vart i kommunen en person arbetar.

Ansvarsfördelning mellan nämnder och kommunstyrelsen
Den för remissen aktuella frågan om fördelning av budget för företagshälsovård, innebär att en större fråga aktualiseras. Reglementena för kommunstyrelse och nämnder är kommunfullmäktiges verktyg för att delegera ansvar för olika verksamheter och ansvarsområden till nämnder och styrelse. Det innebär i detta fall att kommunfullmäktige har delegerat till kommunstyrelsen att ansvara för de frågor som rör arbetsgivarpolitik, arbetsmiljöfrågor och andra frågor som faller inom ramen för arbetsgivaransvaret. Det är kommunstyrelsen som är arbetsgivarmyndigheten och som ansvarar för "frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare." (se kommunstyrelsens reglemente § 12).

Därmed finns det i dagsläget inget stöd för att fördela budgetansvaret på nämnderna. Med nuvarande reglementen bör därför budgeten vara förlagd till kommunstyrelsen. Skulle budgetansvaret fördelas till nämnderna, och därmed mandatet att styra, prioritera och besluta, utan att reglementena anpassas, skapas en diskrepans mellan det av kommunfullmäktige delegerade formella ansvaret, och det ansvar som ges i och med att budget fördelas till nämnden. Detta innebär formella brister kring ansvarsfrågan, beslutsmandat med mera, men också, och det kanske är det största problemet, en otydlighet kring vem i kommunens som ansvarar för denna fråga.

Sammanfattning

Socialkontoret har inga invändningar i sak mot att omfördela kommunens budget för företagshälsovård. Kontoret instämmer även i att en förändrad arbetsfördelning, där kontorets egna chefer blir mer involverade i kontakten med företagshälsovården skulle kunna leda till en mer kostnadsmedveten och effektiv hantering. Däremot anser kontoret att processen för att nå fram till en omfördelning behöver hanteras på ett annat sätt än den hittillsvarande. Dels för att åtgärda de formella brister som kan identifieras, och dels för att hantera, och minimera, de risker som finns med en omfördelning.

Socialkontoret anser att det finns ett stort behov av att tydliggöra ansvar och roller vad gäller fördelningen av arbetsgivaransvaret inom kommunen. Från den formella ansvarsuppdelningen, till hur det påverkar budgetfördelning och beslutsmandat, och till slut hur den operativa arbetsfördelningen ser ut. För detta behövs ett långsiktigt perspektiv för att skapa en styrning som är hållbar över tid, och medvetenhet kring hur den formella ansvarsuppdelningen styr det operativa arbetet. Idag är roller och ansvar otydliga vilket försvagar både arbetet med att minska sjukfrånvaron och insatserna för att stärka kommunens attraktivitet som arbetsgivare och arbetsplats.

CHARLOTTE ARNELL
Administrativ chef